

DR. HURTONY ALEXANDRA KITTI¹

A szexuális bűnelkövetőkkel szembeni fellépés: a kémiai kasztráció az Amerikai Egyesült Államokban

1. Bevezetés

Napjainkban a szexuális motivációjú bűncselekmények elkövetőivel szemben a szabadságvesztés-büntetés mellett alkalmazandó kezelések, alternatív megoldások feltérképezése társadalmi igény, az ilyen jellegű bűncselekmények megelőzése, valamint az újbóli elkövetés elkerülése céljából.

A kémiai kasztráció – mint a szexuális bűncselekmények elkövetőivel szemben alkalmazott gyógyszeres terápia – az egyes országok gyakorlatában egyszerre tekinthető végső eszközhöz a szexuális bűncselekmények elkövetésétől való elretentésre, a bűnismétlés elkerülésére és az elkövető szexuális fantáziája okozta „tünetek” enyhítésére.

A kémiai kasztráció alkalmazása történhet az elkövető vállalása alapján önkéntesen, azonban egyes országok már megteremtették a jogszabályi lehetőséget arra, hogy azt a bíróság szexuálisan motivált bűncselekmény elkövetése esetén, a törvényben meghatározott feltételek mellett, kötelezően kiszabja azt; Lengyelország és az USA egyes államai kiforrott jogszabályi környezettel és gyakorlattal rendelkeznek a bűnelkövetőkkel szemben kötelezően alkalmazott kémiai kasztráció alkalmazására.

Jelen tanulmány az Amerikai Egyesült Államok jogszabályi hátterét és gyakorlatát vizsgálja mint olyan jogállam, ahol elsőként adtak (büntető)törvényi keretet a szexuális bűnelkövetőkkel szembeni gyógyszeres kezelés kötelező alkalmazására. A tanulmány a vonatkozó jogszabályi környezetet eredeti nyelven vizsgálta és annak értelmezéséhez segítséget nyújtottak azok a jogi és kriminológiai tanulmányok, melyek a jogszabályok jogtudósok általi kritikai értelmezését adták. A tételes joganyag feldolgozása minden esetben az eredeti, idegen nyelvű szöveg alapján történt. A kontinentá-

lis és angolszász jogrendszer eltéréseiből adódó jogintézményi differencia kiküszöbölésére nem kerülhetett sor, azonban a magyar jogi dogmatika és fogalomrendszer ismerete segítségével szolgált az egyes országok jogintézményeivel való hasonlóságok felismerésében.

Az Amerikai Egyesült Államok 51 állama közül kilencben lehetséges a szexuális bűnözők kémiai kasztrációja. A következőkben bemutatásra kerül öt állam kémiai kasztrációt lehetővé tevő törvényi szabályozása, valamint ezekkel szemben – amerikai szakirodalom alapján – egyes szerzők által megfogalmazott kritikák.

2. Kalifornia állam (California's Chemical Castration Statute)

Kalifornia állam 1996-ban a 3339. számú közgyűlési törvényjavaslaton keresztül módosította büntetőjogi szabályozását, miszerint a szexuális bűnelkövetők számára lehetséges a kémiai kasztráció elrendelése büntetésként vagy a feltételes szabadlábra bocsátás mellett alkalmazandó intézkedésként.² Kalifornia állam Büntető Törvénye a California Penal Code (a továbbiakban hivatalos rövidítése szerint: CA Penal Code) „Part One of Crimes and Punishments” elnevezésű fejezetében (magyarul: Büntettek és büntetések) rendelkezik a medroxiprogesztéron-acetátos (a továbbiakban: MPA) vagy azzal egyenértékű (azonos hatású) kezeléssel. A gyógyszeres kezelés törvényben, fejezetben elfoglalt helye, valamint elnevezése alapján arra lehet következtetni, hogy az államban büntetésként kiszabható a kémiai kasztráció. A CA Penal Code vonatkozó rendelkezései szerint;

² Philip J. HENDERSON: Note, Section 645 of the California Penal Code: California's „Chemical Castration” Law-A Panacea or Cruel and Unusual Punishment?, 32 U.S.F. L. REV., 1998. 653–654. o.

¹ PhD hallgató, PPKÉ JÁK

„Aki a c) alpontban meghatározott bűncselekményt első bűntettesként 13. életévét be nem töltött sértett sérelmére követi el, a bíró mérlegelése szerint vele szemben medroxiprogesteron-acetátos vagy azzal egyenértékű, gyógyszeres kezelés elrendelhető a feltételes szabadságra bocsátást követően, annak feltételeként vagy más büntetés kiszabása mellett.”³

„Aki a c) alpontban meghatározott bűncselekményt visszaesőként 13. életévét be nem töltött sértett sérelmére követi el, vele szemben medroxiprogesteron-acetátos vagy azzal egyenértékű, gyógyszeres kezelést kell elrendelni a feltételes szabadságra bocsátást követően, annak feltételeként vagy más büntetés kiszabása mellett.”⁴

A büntetőtörvény által c) alpontban említett bűncselekmények köre érinti a „The Part One of Crimes and Punishments – Title None Of Crimes Against the Person Involving Sexual Assault, and Crimes Against Public Decency and Good Morals”⁵ címet, valamint az abba tartozó „Chapter Five – Bigamy, Incest, and the Crime Against Nature”⁶ fejezetet.

Ezen címben és fejezetben meghatározott bűncselekmények köre a következő;

„Aki 14. életévét be nem töltött, tőle legalább 10 évvel fiatalabb személlyel szodómia⁷ cselekményében vesz részt, három, hat, illetve nyolc év szabadságvesztéssel büntetendő.

Aki a szodómia cselekményét csoportosan, vagy a sértett akarata ellenére, a vele szemben alkalmazott személy elleni erőszakkal vagy annak fenyegetésével követi el, illetve ilyen bűncselekményt elkövető személynek szándékosan segítséget nyújt, vagy arra mást felbujt három, hat vagy nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.”⁸

„Aki 14. életévét be nem töltött, tőle legalább 10 évvel fiatalabb éven aluli és nála 10 évnél fiatalabb személlyel orális szexuális cselekményben vesz részt három, hat, illetve nyolc év szabadságvesztéssel büntetendő.

Aki az orális szexuális cselekményt csoportosan, vagy a sértett akarata ellenére, a vele szemben alkalmazott személy elleni erőszakkal vagy annak fenyegetésével követi el, illetve ilyen bűncselekményt elkövető személynek szándékosan segítséget nyújt, vagy arra mást felbujt három, hat vagy nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.”⁹

„Aki más személyt akarata ellenére erőszakkal, vagy életet, testi épség elleni fenyegetéssel szexuális cselekményre kényszerít, három, hat vagy nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Aki más 14. életévét be nem töltött személyt akarata ellenére erőszakkal, vagy életet, testi épség elleni fenyegetéssel szexuális cselekményre kényszerít, három, hat vagy nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Aki más 14. életévét betöltött kiskorú személyt akarata ellenére erőszakkal, vagy életet, testi épség elleni fenyegetéssel szexuális cselekményre kényszerít, három, hat vagy nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Aki mást a fenti cselekmények elkövetésével fenyeget és észszerű esély mutatkozik annak végrehajtására, három, hat vagy nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Aki 14. életévét nem betöltött és nála több mint 10 évvel fiatalabb személlyel szexuális cselekményt végez, három, hat, illetve nyolc év szabadságvesztéssel büntetendő.”¹⁰

„A feltételesen szabadságra bocsátott elítéltnak a medroxiprogesteron-acetát vagy azzal egyenértékű gyógyszeres kezelést a büntetés-végrehajtási intézményből történő távozás előtt egy héttel el kell kezdenie, valamint abban folytatólagosan részt kell vennie mindaddig, ameddig nem bizonyítja a Börtönügyi Tanácsnak (Board of Prison Terms), hogy kezelésére már nincs szükség. Ezen szakaszt nem kell alkalmazni az elítéltnél, ha önkéntesen, a gyógyszeres kezeléssel egyenértékű sebészeti beavatkozással vállalja.”¹¹

A fentiekben kifejtett törvényi rendelkezések Kalifornia államban széles körben támogatottak voltak, mint a szexuális bűnelkövetőkkel szembeni fellépés és a kizárólagos szabadságvesztés-büntetés lehetséges alternatívája. Ennek ellenére amerikai jogászok körében számos kritika is érte a jogszabályt.

Aggályként fogalmazódott meg, hogy a törvény nem követeli meg az igazságügyi orvos szakértő közreműködését vagy általa történő szakvélemény elkészítését az eljárásban. Ennek eredményeként a bíróság kizárólagos mérlegelési jogkörébe tartozik a kémiai kasztráció elrendelése, így az MPA vagy más, azzal egyenértékű hatású gyógyszeres kezelés elkövetővel szembeni hatékonysága vonatkozásában végső soron a bíróknak orvosi kérdésben kell döntést hozniuk. Ezen mérlegelés csak az elkövető első bűncselekményére vonatkozik, mivel az idézett törvényhely szerint a meghatározott szexuális bűncselekményt visszaesőként 13. életévét be nem töltött sértett sérelmére követi el, vele szemben medroxiprogesteron-acetátos vagy azzal egyenértékű gyógyszeres kezelést kell elrendelni a feltételes szabadságra bocsátást követően, annak feltételeként vagy más büntetés kiszabása mellett. Ezen túlmenően a bíróságnak nemcsak nem kell beszereznie igazságügyi orvos szakértői véleményt a kezelés hatékonyságára vonatkozóan, hanem az eljárásban a tárgyban esetlegesen készült igazságügyi orvos szakértői véleményt ténylegesen felülbíráhatja; a hatékonyság hiányának igazságügyi orvos szakértői megállapítása ellenére is dönthet a gyógyszeres kezelés elrendeléséről.¹²

A fenti hiányosságra felhívta a figyelmet a „State v. Estes” eset, amely ugyan nem Kalifornia államban történt, mégis azzal a széles körben előforduló problémával foglalkozik, hogy az orvosi és/vagy pszichiátriai döntések tekintetében ellenőrizetlen a bírói mérlegelés és az esküdtszéki bíráskodás.¹³ Az említett esetben egy férfi elrabolt egy kiskorút és az első fokon indult eljárásban emberrablás bűncselekménye miatt emelték vádat. Az ügyben kirendelt igazságügyi orvos szakértő szerint

³ CA. Penal Code § 365 (a).

⁴ CA. Penal Code § 365 (b).

⁵ 1. rész a Büntettek és Büntetésekről – Kilencedik cím a személyek elleni erőszakos szexuális bűncselekményekről, valamint a közérkölcst és jó erkölcsöt sértő bűncselekményekről.

⁶ 1. rész a Büntettek és Büntetésekről – Kilencedik cím a személyek elleni erőszakos szexuális bűncselekményekről és a közérkölcst, valamint jó erkölcsöt sértő bűncselekményekről – 5. fejezet a bigámia, vérfertőzés és természet elleni bűncselekmények.

⁷ A „szodómia” kifejezésre a törvény értelmező rendelkezést ad, miszerint az anális közösülést jelenti. Lásd: CA Penal Code Subdivision (a) of Section 286.: „Sodomy is sexual conduct consisting of contact between the penis of one person and the anus of another person. Any sexual penetration, however slight, is sufficient to complete the crime of sodomy.”

⁸ CA Penal Code Subdivision (c) or (d) of Section 286.

⁹ CA Penal Code Subdivision (c) or (d) of Section 288a.

¹⁰ CA Penal Code Subdivision (a) or (j) of Section 289.

¹¹ Cal. Penal Code § 645 (1998).

¹² Matthew V. DALEY: A flawed solution to the sex offender situation in the United States: The legality of chemical castration for sex offenders. *Indiana University School of Law* – Indianapolis, 2008. 107. o.

¹³ State v. Estes, 821 P.2d 1008,1009 (Idaho Ct. App. 1991).

a vádlott pedofil szexuális irányultsággal rendelkezik, ezért szakvéleményében javasolta a Depo-Provera-val (MPA hatóanyagú gyógyszeres kezelés) történő kémiai kasztráció elrendelését. Az ügyben eljáró bíró azonban úgy döntött, hogy bár az elkövető a megfelelő körülmények között kezelhető lehet a Depo-Provera segítségével, azonban a gyógyszeres kezelés sosem garancia a sikerre, és a valóságban kétely merül fel az alkalmazás eredményessége felől.¹⁴ A bíró az ügyben a társadalom védelmének szükségessége mellett indokolva felülbírálta az orvos szakértői véleményt és hosszú távú börtönbüntetést szabott ki az elkövetőre.¹⁵ A szerzők hangsúlyozták, hogy ezen ügy jelentősége abban rejlik, hogy a bíróság figyelmen kívül hagyott egy hivatalos, igazságügyi orvos szakértői véleményt, így végső soron abban a tudatban ítélkezett, hogy a szexuális bűnelkövetők kezelésével kapcsolatos ismeretei nagyobbak, mint az igazságügyi orvos szakértőé. Ez a döntés pedig megnyitja a lehetőségeket a visszaélések és a rossz döntések meghozatala előtt.¹⁶

Egy másik probléma, melyre felhívták a figyelmet, hogy Kalifornia állam büntetőtörvénye nem követeli meg annak meghatározását, hogy milyen típusú szexuális bűnelkövető ellen szükséges alkalmazni a kémiai kasztrációt és annak elrendelésekor nem kell a bíróságnak figyelembe vennie azt, hogy a kezelés valóban hatékony-e az adott szexuális preferenciavárra. Erre tekintettel a bíróság nem vizsgálja pedofília vagy más, szexuális preferenciavárral fennállását és az elrendelendő kezelés visszaesésre gyakorolt hatásait. Ebből következően a feltételes szabadságra bocsátott elkövetőket akkor is kötelezhetik a kémiai kasztrációra, ha ez nem befolyásolja az elkövető nemi vágyát vagy beláthatóan nem csökkenti majd a visszaesés lehetőségét. Végső soron tehát Kalifornia állam a törvényben meghatározott bűncselekményt elkövető személyt arra kötelezheti, hogy olyan gyógyszeres kezelésben vegyen részt, melyek számos káros mellékhatása van és voltaképpen nem kezeli nemi vágyát és így nem befolyásolja a jövőbeni bűncselekmény elkövetésében.¹⁷

BUND még két aggályra felhívta a figyelmet; mivel a törvény nem írja elő, sőt nem is javasolja a pszichológiai terápia alkalmazását a gyógyszeres kezeléssel együtt, így a bíróság sem kötelezheti a feltételes szabadságra bocsátott személyt, hogy a feltételes szabadságra bocsátás eredményessége érdekében, az önkéntesen választott a kémiai kasztrációt folytassa, ez pedig csökkenti a kémiai kasztráció hatékonyságát és növelheti a bűnismétlés kockázatát.¹⁸ Mások arra is rámutattak, hogy a törvény nem határozza meg a kezelés időtartamát, a kémiai kasztráció szükségessége hiányának megállapítása a büntetés-végrehajtásra vonatkozik (a döntés meghozatala az ún. „Board of Prison Terms” hatásköre)¹⁹

3.

Montana állam szabályozása (Montana's Chemical Castration Statute)

Montana államban 1997. április 19. napjától a Montana Code Annotated (a továbbiakban hivatalos rövidítése szerint: Mont. Code Ann.) módosításával lehetségessé vált a kémiai kasztráció alkalmazása.

A vonatkozó törvény szerint;

„Akinek a büntetőjogi felelősségét beleegyezés nélküli szexuális közösülés minősített esete²⁰ vagy vérfertőzés minősített esete²¹ miatt állapították meg, a bíróság mérlegelése szerint a kiszabott büntetés mellett orvosilag biztonságos MPA-kezelésre, azzal egyenértékű más, a szexuális fantáziát, szexuális vágyat csökkentő, orvosilag biztonságos gyógyszeres kezelésre lehet ítélni.

Akinek a nevezett bűncselekmények újbóli elkövetése miatt visszaesőként állapították meg a büntetőjogi felelősségét, szintén az orvosilag biztonságos medroxiprogesteron-acetátos vagy a szexuális fantáziát, szexuális vágyat csökkentő, orvosilag biztonságos gyógyszeres kezelésre kell ítélni.

Amennyiben a bíróság korábban nem ítélte a fent nevezett bűncselekmények elkövetése miatt az elkövetőt medroxiprogesteron-acetátos kezelésre, vagy egyéb, a szexuális fantáziát, szexuális vágyat csökkentő, orvosilag biztonságos gyógyszeres kezelésre, úgy az elkövető önkéntes vállalása alapján részt vehet azokban. A bíróság által kiszabott gyógyszeres kezelést legalább egy héttel a szabadságvesztés-büntetésből történő feltételes szabadságra bocsátás vagy a szabadságvesztés-büntetés kitöltése előtt egy héttel kell megkezdeni, és addig kell folytatni, amíg büntetés-végrehajtási intézet döntése szerint a gyógyszeres kezelés már nem szükséges. A kezelésen történő folyamatos részvétel elmulasztása, valamint a kezelés alatti kötelező utasítások be nem tartása a büntetőjogi rendelkezések megsértésnek minősül, amely miatt a bíróság feltételes szabadságra bocsátás lehetősége nélkül legalább 10 év és legfeljebb 100 év szabadságvesztést szabhat ki.”²²

²⁰ Az alapesetben szabályozott törvényi tényállás szerint elkövetési magatartáshoz nem szükséges az élet vagy testi épség ellen irányuló, közvetlen erőszak alkalmazása. A törvény szerint beleegyezés nélküli szexuális közösülést követ el az, aki mással annak beleegyezése nélkül, vagy beleegyezésre képtelen állapotának kihasználásával szexuális közösülést végez (lásd: Mont. Code Ann. § 45-5. 503.). A bűncselekmény minősített esete szerint, aki a beleegyezés nélküli szexuális közösülést 16. életévét be nem töltött és az elkövetőnél legalább 4 évvel fiatalabb sértett sérelmére, vagy úgy követi el, hogy cselekményének eredményeként testi sértést okoz, életfogytiglani, vagy legalább 4 év legfeljebb 100 év szabadságvesztéssel és legfeljebb 50 000 dollár pénzbírsággal sújtható [lásd: Mont. Code Ann. § 45-5. 503. (3)].

²¹ Az alapesetben szabályozott törvényi tényállás szerint vérfertőzés vétségét követi el, aki felmenőjével, leszármazójával, testvérével tudatosan házasságot köt, élettársi kapcsolatban él, vagy nemileg érintkezik. Ebben az alfejezetben említett kapcsolatok magukban foglalják a vérségi rokonságot a törvényességre való tekintet nélkül, a szülő és a gyermek örökbefogadással fennálló kapcsolatait, valamint a mostohafivér és mostohalány egymás közötti kapcsolatait is (lásd: Mont. Code Ann. § 45-5-507.). A bűncselekmény minősített esete szerint, aki 16. életévét be nem töltött és az elkövetőnél legalább három évvel fiatalabb sértett sérelmére követi el a vérfertőzést, vagy cselekményének eredményeként a sértettnek testi sértést okoz, életfogytiglani vagy szabadságvesztéssel büntetendő. az állami börtönben legalább 4 évre vagy több mint 100 évre, és legfeljebb 50 000 dollár pénzbírsággal sújtható [lásd: Mont. Code Ann. § 45-5-507. (3)].

²² Mont. Code Ann. § 45-5-512. (1)-(4).

¹⁴ DALEY i. m.

¹⁵ Uo.

¹⁶ Uo.

¹⁷ Uo.

¹⁸ Jennifer M. BUND: *Comment, Did you Say Chemical Castration?*, 59 U. Pm. L. REV., 1997. 157. o.

¹⁹ DALEY i. m. 4., 109. o.

A törvény értelmében a bíróság mérlegelési jogkörébe tartozik, hogy a kémiai kasztrációt a szabadságvesztés-büntetés részeként írja elő – így a kezelés már a büntetés-végrehajtás alatt is megkezdődik – vagy a feltételes szabadságra bocsátás időtartama alatt kötelezi az elítéltet a kezelés igénybevételére.²³ DALEY szerint a törvény hiányossága, hogy – Kalifornia állam rendelkezéseivel hasonlóan – sem a tárgyalás, sem a feltételes szabadságra helyezés esetében nem követeli meg az igazságügyi orvos szakértők közreműködését. Ez végső soron azt jelentheti, hogy a bíróság mérlegelési jogkörébe tartozik eldönteni, hogy a szexuális bűnelkövető számára hatásos, illetve indokolt a gyógyszeres kezelés. Emellett az alkalmazott szerzőről is dönthet, ugyanis a törvény lehetőséget ad az MPA helyett, azzal azonos hatású és orvosilag biztonságos szer alkalmazására is.²⁴ A törvény nem tartalmaz rendelkezést a kémiai kasztráció alkalmazásának időtartamára vonatkozóan.

Montana állam törvénye szintén nem rendelkezik a szexuális bűnelkövetők különböző típusairól, ugyanakkor a kriminológia álláspontja alapján a szexuális bűncselekményt elkövetőknél a motiváció is eltérő lehet és fennállhat az az eset, hogy nem szexuális preferencia zavarával összefüggésben történt a bűncselekmény elkövetése. Mivel a törvény szerint a bíróságnak nem kötelező igazságügyi orvos szakértői vélemény beszerzése annak megítélésében, hogy kémiai kasztrációt kell-e alkalmazni, így adott esetben úgy is elrendelhető a kezelés, hogy valójában az elkövetővel szemben hatékonysággal nem rendelkezik.²⁵

4. Florida állam szabályozása (Florida's Chemical Castration Statute)

Florida államban a The Florida Statutes (a továbbiakban, hivatalos rövidítése szerint: Fla. Stat. Ann.) módosítása következtében a kémiai kasztráció bíróság általi elrendelése 1997. október 1. napjától lehetséges.

A törvény vonatkozó rendelkezése szerint;

„A bíróság a szexuális zaklatás bűncselekményét²⁶ elkövetőt MPA-val történő kezelésre ítélni.

A bíróság a szexuális zaklatás bűncselekményét elkövetőt MPA-val történő kezelésre ítéli, ha visszaesőként követi el a bűncselekményt. Ha a bíróság a vádlottat MPA-val történő kezelésre ítéli, a bíróság mérlegelése szerint a büntetés kiszabását mellőzi, vagy a törvény által előírt büntetés helyett más büntetést szabhat ki, illetve a törvény által előírt büntetési tétel csökkenthető.

Az MPA-val végzett kezelés helyett a bíróság elrendelheti a vádlott fizikai kasztrálását az elkövető saját, írásbeli indítvá-

nyára, amennyiben a vádlott beszámítható és önkéntes hozzájárulását adja a fizikai kasztráláshoz mint alternatív büntetéshez.

A bíróság által az MPA-kezelés elrendelésének feltétele a bíróság által kirendelt igazságügyi orvos szakértő megállapítása, miszerint a vádlott alkalmas a kezelésre. Az igazságügyi orvos szakértői véleménynek a bírósági döntés meghozatalától számított 60 napon belül rendelkezésre kell állnia.

Amennyiben a bíróság elrendeli az elkövető MPA-kezelését, úgy az ezt elrendelő döntésében határozott időre meg kell határozni a kezelés időtartamát. Minden olyan esetben, amikor a vádlottat szabadságvesztés-büntetésre ítélték, az MPA-kezelést legkésőbb a vádlott szabadságvesztés-büntetéséből való feltételes szabadságra bocsátását vagy a büntetés kitöltését megelőző egy héttel meg kell kezdeni.²⁷

A törvényszövegből levonható következtetés, hogy az – akárcsak a kaliforniai és a montanai törvények – nagymértékben támaszkodik a bírói mérlegelésre, ugyanis azon elkövető esetében, aki a szexuális zaklatás bűncselekményét első ízben követi el, az MPA-kezelés elrendelése a bíróság döntésén alapszik. Azonban, ha az elkövető visszaeső, a kémiai kasztráció kötelezővé válik. Van azonban egy lényegi különbség az előzőekben tárgyalt államok és a floridai törvényben foglaltak közt; orvos szakértő kirendelését teszi kötelezővé annak megállapítása vonatkozásában, hogy a szexuális bűnelkövető számára előnyös, illetve hatékony lehet az MPA általi kezelés.

Ugyanakkor a szerzők felhívják a figyelmet Florida állam törvényének hiányosságaira is, melyből a legmarkánsabb az, hogy nem rendelkezik az elkövető indítványára történő kezelés megszüntetésének lehetőségéről. A montanai és kaliforniai törvényekkel ellentétben a floridai törvény egyébként nem rendelkezik arról, hogy valaki a bírósághoz vagy más hatósághoz fordulhasson a kezelése befejezése érdekében. A törvény kötelezően előírja az igazságügyi orvos szakértő kirendelését annak érdekében, hogy adjon állásfoglalást arról, hogy az elkövető számára előnyös és hatékony az MPA-kezelés.²⁸

Emellett DALEY felhívta a figyelmet a sebészeti kasztráció mint alternatíva alkotmányos és emberi jogi aggályaira is. Ugyanis, a törvény értelmében a sebészeti kasztrációra akkor van lehetőség, ha abba az elkövető beszámítási képessége birtokában, önkéntesen beleegyezik. Azonban az önkéntesség valóságát megkérdőjelezhető akkor, amikor egy másik büntetés elkerülése érdekében vállalja az elkövető a sebészeti kasztrációt, kvázi „kibúvóként”.²⁹

5. Louisiana állam szabályozása (Louisiana's Chemical Castration Statute)

Louisiana állam kémiai kasztráció elrendelését lehetővé tévő törvénye Louisiana Laws Table of Contents (a továbbiakban,

²³ DALEY i. m. 4., 111. o.

²⁴ Uo.

²⁵ Uo.

²⁶ Szexuális zaklatás bűncselekményét követi el az a 18. életévét betöltött személy, aki 12. életévét betöltött, de 18. életévét be nem töltött személy ellen, e személy beleegyezése nélkül szexuális cselekményt végez. (Lásd: Fla. Stat. Ann. § 794.011.). A bűncselekmény súlyosabban minősül erőszak alkalmazásának, valamint a sértett életkorának függvényében.

²⁷ Fla. Stat. Ann. § 794.0235.

²⁸ John LITCHFIELD: Sarkozy Acts After Paedophile is Given Viagra. Tim Independent (Eur.) (Aug. 2007), elérhető: <http://news.independent.co.uk/leuropolarticle2881406.ece> (megtekintés dátuma: 2023. január 25.)

²⁹ DALEY i. m. 4., 114. o.

hivatalos rövidítése szerint: La. Rev. Stat. Ann.) különbözik az eddig tárgyalt, más amerikai államok törvényeitől. A louisianai törvénynek több olyan problémát is sikerült kiküszöbölnie, amelyek más államok szabályozásában megtalálhatóak voltak. A törvényi szabályozás szerint;

„A szexuális bűnelkövető nem bocsátható próbaidőre, feltételes szabadságra bocsátásra vagy szabadságvesztés-büntetés végrehajtásának felfüggesztésére, kivéve, a bíróság eltiltja a szexuális bűnelkövetőt bármilyen olyan tevékenység végzésétől, mely kiskorúak részére oktatást vagy gondozást biztosít és ezáltal az elkövető közvetlen kapcsolatba kerül potenciális áldozatokkal, kiskorúakkal.”³⁰

„Az a szexuális bűnelkövető, aki 12. életévét be nem töltött személlyel szemben első ízben szexuális bűncselekményt követett el, vagy aki visszaesőként követte el a súlyos nemi erőszak,³¹ nemi erőszak,³² vérfertőzés,³³ természet elleni fajtalanság³⁴ bűncselekményét, próbára bocsátható, feltételes szabadságra bocsátható, vagy szabadságvesztés-büntetés felfüggesztésére vagy enyhítésére jogosult, ha az elkövető olyan »mentális egészségértékelés« alapján készült kezelési terv végrehajtását vállalja, melynek célja hatékonyan megakadályozni azt, hogy az elkövető újra szexuális bűncselekményt kövessen el és ezáltal csökkenti az elkövető visszaesését, valamint növeli az állampolgárok biztonságát és az elkövető társadalomba történő reintegrációjának esélyét.”³⁵

„A »mentális egészségértékelés« a szexuális bűnelkövetők kezelésében tapasztalattal rendelkező egészségügyi szakember által végzett vizsgálat. Az ennek alapján készült kezelési terv előírhatja a gyógyszeres kezelést medroxiprogesteron-acetátos alkalmazásával vagy ezzel megfeleltethető gyógyszeres kezelési módszerrel, továbbá rendelkezhet meghatározott viselkedésterápia alkalmazásáról.”³⁶

„Ha az elkövető újabb bűncselekmény elkövetése miatt vele szemben alkalmazott próbaidejét tölti, vagy vele szemben a szabadságvesztés-büntetés végrehajtását felfüggesztették, az elkövetőnek a bíróság rendelkezése szerint meg kell kezdenie az MPA vagy ezzel egyenértékű kezelést, egészségügyi személyzet felügyelete mellett.”³⁷

„Ha az elkövető szabadságvesztés-büntetését tölti, az elkövető kezelési tervét, a szabadságvesztésből való feltételes szabadságra bocsátás vagy a szabadságvesztés kitöltése előtt hat héttel meg kell kezdenie. Az elkövetőnek folytatnia kell a kezelési terv végrehajtását a szabadságvesztés-büntetés végrehajtása, a szabadságvesztés végrehajtásának felfüggesztése, vagy a szabadságvesztés-büntetésből való feltételes szabadságra bocsátás időtartama alatt, kivéve, ha bíróság ettől eltérően rendelkezik.”³⁸

„A kezelés megkezdése előtt az elkövetőt tájékoztatni kell a kezelési terv alapján végrehajtott MPA vagy azzal egyenértékű gyógyszeres kezelés mellékhatásairól és ennek tudomásulvételéről az elkövető írásban nyilatkozik. Az elkövető viseli a költségeket, a mentális egészségügyi értékelés, kezelési terv és annak végrehajtásának költségeit.”³⁹

³⁰ La. Rev. Stat. Ann. § 15:538. B.

³¹ La. Rev. Stat. Ann. § 14:42.

³² La. Rev. Stat. Ann. § 14:43.

³³ La. Rev. Stat. Ann. § 14:78.

³⁴ La. Rev. Stat. Ann. § 14:89.

³⁵ La. Rev. Stat. Ann. § 15:538. C. (1) a)–b)

³⁶ La. Rev. Stat. Ann. § 15:538. C. (2) b) (i)–(ii)

³⁷ La. Rev. Stat. Ann. § 15:538. C. (3) b).

³⁸ La. Rev. Stat. Ann. § 15:538. C. (3) c)–d)

³⁹ La. Rev. Stat. Ann. § 15:538. § 15:538. C.(5).

„Ha az elkövető a kezelési terv végrehajtásában nem működik közre, vagy az alól kivonja magát, a bíróság a próbaidőt, a feltételes szabadságra bocsátást, illetve a szabadságvesztés-büntetés felfüggesztését visszavonhatja. Ha az elkövető önkéntesen vállalja a kémiai kasztráció műtéti alternatíváját, vele szemben nem alkalmazhatóak ezen rendelkezések.”⁴⁰

Már a törvényi rendelkezésekből kiderül, hogy Louisiana állam jelentős előrelépéseket tett Kalifornia és Florida állam kémiai kasztrálást lehetővé tévő törvényeivel összehasonlítva. Ugyanis, míg a kaliforniai és floridai törvények erősen támaszkodnak a bírói mérlegelésre, úgy Louisiana állam inkább az igazságügyi orvos szakértők véleményének fontosságát hangsúlyozza. A louisianai törvény szerint az MPA-kezelésre csak akkor van szükség, ha az egy olyan kezelési program részét képezi, amelyet egy „szexuális bűnelkövetőkkel szemben alkalmazott kezeléseknél képzett mentálhigiénés szakember javasol az elkövető részére”.⁴¹ Ezen rendelkezés megakadályozza, hogy a bíróság úgy rendelje el a gyógyszeres kezelést a bűnelkövetővel szemben, hogy az valójában számára nem hatékony, illetve a rendelkezés által a szexuális bűnelkövetők célzott és egyéni kezelése képes megvalósulni.

Louisiana állam kémiai kasztráció alkalmazására vonatkozó rendelkezéseinek bírálata az elkövető általi teherviselés, ugyanis a szerzők szerint aggályos az, hogy a törvény alapján az elkövető viseli az előzetes mentális állapotfelmérés, illetve a kezelési terv elkészítésének, valamint annak végrehajtásának költségeit.⁴² DALEY szerint a kémiai kasztráció költségei jelentős anyagi terhet rónak a bűnelkövetőkre, ugyanis a kezelés összege havonta több száz dollárt jelent emellett, hogy az elkövető nagy valószínűséggel szabadulását követően nehezen talál munkát – annál is inkább, hiszen a szexuális bűnelkövetők nyilvántartásába is bekerül.⁴³

6. Oregon állam szabályozása (Oregon's Chemical Castration Statute)

Oregon államban az Oregon Revised Statutes (a továbbiakban, hivatalos rövidítése szerint: Or. R.Ev. Stat.)⁴⁴ 1999. július 1. napjától hatályos módosítása tette lehetővé a kémiai kasztráció alkalmazását a szexuális bűnelkövetőkkel szemben. Az említett törvénygyűjtemény a „Definitions”⁴⁵ cím alatt részletes értelmező rendelkezéseket tartalmaz a szexuális bűnelkövetők és a szexuális bűncselekmények vonatkozásában. A törvénygyűjtemény szerint Oregon államban:

„Szexuális bűnelkövető az, akit szexuális bűncselekményért elítéltek, szexuális bűncselekmény miatt büntetőjogi felelősségét

⁴⁰ La. Rev. Stat. Ann. § 15:538. C. (9).

⁴¹ La. Rev. Stat. Ann. § 15:538. C. (1) a).

⁴² DALEY i. m. 4. 116. o.

⁴³ Uo.

⁴⁴ Az Oregon Revised Statutes az egyesült államokbeli Oregon államot szabályozó törvények kodifikált gyűjteménye, amelyet az oregoni törvényhozó közgyűlés, illetve esetenként állampolgári kezdeményezésre fogadott el.

⁴⁵ Or. R.Ev. Stat.—Volume 5, Chapters 171–200 – Chapter 181. – 181.594.: Definitions.

megállapították, de vele szemben kóros elmeállapot miatt büntetés kiszabására nem került sor, illetve az is, akit más állam joghatósága alatt elítélték olyan bűncselekmény miatt, mely Oregon államban szexuális bűncselekménynek minősül.⁴⁶

Emellett szexuális bűncselekménynek minősülnek a következők: nemi erőszak, szodómia, szexuális visszaélés, vérfertőzés, szeméremérintés, gyermekprostitúció kihasználása, gyermekprostitúció elősegítése és arra történő felbujtás, emberrablás, ha a sértett 18. életévét be nem töltött személy, gyermekpornográfia, állattal szemben elkövetett szexuális támadás, rablás, amennyiben a felsorolt bűncselekmények valamelyikének elkövetése érdekében mint előcselekmény követték el.⁴⁷

A szexuális bűnelkövetők kémiai kasztrációja Oregon állam törvénye alapján a következők szerint lehetséges: „a büntetés-végrehajtás kezelési programot hoz létre azon szexuális bűncselekmények miatt elítélt személyek számára, akiket feltételes szabadságra bocsátanak vagy a bíróság velük szemben a szabadságvesztés-büntetés kitöltése után pártfogó felügyelet alkalmazásáról döntött. A program célja a feltételes szabadságra bocsátás, illetve a pártfogó felügyelet időtartama alatt a bűnismétlés kockázatának csökkentése gyógyszeres kezelés által (anti-androgénnel, például medroxi-progeszteron-acetáttal). A program keretében a büntetés-végrehajtás megvizsgálja azokat a szexuális bűncselekményekért elítélt személyeket, akik hat hónapon belül feltételes szabadságra helyezhetők, vagy szabadságvesztés-büntetésük kitöltése után velük szemben a pártfogó felügyelet alkalmazandó, hogy szabadon bocsátáskor alkalmasak-e hormon- vagy anti-androgén-kezelésre. Azokat a személyeket, akiknek a legnagyobb valószínűséggel hatékony a hormon- vagy anti-androgén-kezelés, a büntetés-végrehajtás az illetékes orvos szakértőhöz utalja szakvélemény elkészítése céljából. Amennyiben az illetékes orvos szakértő értékelése alapján a gyógyszeres kezelés orvosilag nem ellenjavallt, akkor a büntetés-végrehajtás a szexuális bűnelkövetőt a feltételes szabadságra bocsátás követően vagy a szabadságvesztés-büntetés kitöltése utáni pártfogó felügyelet időtartama alatt az illetékes orvoshoz utalja hormon- vagy anti-androgén-kezelés megkezdésére. A kezelésben részt vevő személy szankcionálható, amennyiben megsérti a feltételes szabadságra bocsátás, vagy a pártfogó felügyelet időtartama alatt a kezelési program szabályait, így különösen nem működik együtt vagy olyan gyógyszert, kémiai anyagot alkalmaz, mely csökkenti a kezelés hatékonyságát.”⁴⁸

Fontos sajátosság, hogy Oregon államban létrehozták a „The State Board of Parole” elnevezésű hatóságot, melynek rendeltetése az elítéltek feltételes szabadságra bocsátása feltételeinek és dátumának meghatározása, valamint az egyéni felügyeleti feltételek megállapítása és a szexuális bűncselekményt elkövetőkkel szemben a kezeléssel való döntés meghozatala.⁴⁹

A törvény egyértelműen kimondja, hogy a kémiai kasztráció alkalmazásáról való döntés nem a bírói mérlegelésen alapul, hanem azt a büntetés-végrehajtás hatáskörébe emeli. Szintén előny, hogy a döntés ebben az esetben is – ugyan a büntetés-végrehajtás általi közreműködéssel – egy hozzáértő szak-

orvosi diagnózis függvénye, mely azon alapul, hogy az elkövető számára hatékony-e a kezelés alkalmazása. A törvény arról is rendelkezik, ha az elkövető más gyógyszerrel próbálja ellensúlyozni a kezelés hatásait, ezáltal meghíúsítva annak hatékonyságát.

Azonban egyes szerzők Oregon állam törvényi rendelkezéseinek hiányosságát abban látják, hogy az elítélteket kezelésben csak a szabadulásukat követő első hétben részesítik. Ez azt jelenti, hogy a feltételes szabadságra bocsátás, vagy a szabadságvesztés-büntetés kitöltése után következő pártfogó felügyelet időtartamának első hetében az elítéltek még normális nemi vágya van, és motivációja lehet szexuális bűncselekmény elkövetésére.⁵⁰

7. Az Amerikai Egyesült Államokban alkalmazható kémiai kasztráció összehasonlítása

Az Amerikai Egyesült Államok további három államában (Georgia, Iowa, Wisconsin) lehetséges a kémiai kasztráció, valamint egyben engedélyezett a sebészeti kasztráció alkalmazása. A legfontosabb jellemzők alapján a következő oldalon táblázat tartalmazza az egyes államok összehasonlítását.

Látható, hogy az Amerikai Egyesült Államokban a kémiai kasztráció alkalmazása az egyes államok gyakorlatában nem koherens. Az államok saját társadalmi igényeiknek megfelelően alakították ki gyakorlataikat, jellemzően a bíróság mérlegelési körébe tartozik a kémiai kasztráció alkalmazásáról való döntés, de előfordul az orvos szakértő kirendelésének kötelezősége is. Fontos rámutatni arra, hogy annak ellenére, hogy néhány államban a szexuális bűnelkövetők kezelésében jártas szakember(ek) véleményétől függ a gyógyszeres kezelés elrendelése, mégis, valamennyi állam büntetesként és nem kezelésként fogja fel a kémiai kasztrációt. Ugyanis a bűnelkövetőt nem tekintik kóros elmeállapotúnak, mely miatt kezelése szükségessé válik, hanem szexuális vágyának csökkentésének indokoltóságát kizárólag a bűnismétlés megelőzésében látják. Erre tekintettel az eljárásban kirendelt szakértők is, a kezelés hatékonyságát a visszaesés kockázatának megítélésén keresztül döntenek el.

Végző soron tehát az Amerikai Egyesült Államok nem tér vissza a klasszikus értelemben vett medikális modellhez, hanem a gyermekek sérelmére elkövetett szexuális bűncselekmények – és azok elkövetőinek – kezelését a kriminalizálás oldaláról szemlélve büntetik a kémiai kasztráció elrendelésével.

⁴⁶ Or. R.Ev. Stat.– Volume 5, Chapters 171–200 – Chapter 181. – 181.594. (6) a)–d).

⁴⁷ Or. R.Ev. Stat.– Volume 5, Chapters 171–200 – Chapter 181. – 181.594. (5) a)–u).

⁴⁸ Or. R.Ev. Stat. – Volume 4, Chapters 131 – 170 – Chapter 144 – 144.625.

⁴⁹ Oregon Board of Parole hivatalos honlapja. [elérhető: <https://www.oregon.gov/boppps/Pages/About-Us.aspx>] [letöltés és megtekintés dátuma: 2023. január 26.]

⁵⁰ John MONEY: *Love and Love sickness: The science of sex, gender difference and pair-bonding*. 1980. 205–207. o. Elérhető: <http://www.heretical.com/money/soffence.html> (letöltés és megtekintés dátuma: 2023. január 26.).

Állam	Alkalmazandó gyógyszer	Elrendeléséhez szükséges-e orvos szakértő	Az elítélt tájékoztatása és beleegyezése	A kezelés megszüntetése
Kalifornia ⁵¹	MPA vagy azzal egyenértékű hatású gyógyszer	Nem	Kötelező a mellékhatásokról való tájékoztatás	Szükségességének megszűnése esetén, melyről a kezelést végrehajtó büntetés-végrehajtási intézet erre kijelölt szerve dönt
Florida ^{52, 53}	MPA	Igen, a bíróság által az eljárásban kirendelt	Nem kötelező, alternatívaként választható a fizikai kasztráció	Szükségességének megszűnése esetén, a bíróság határozott vagy határozatlan időtartamról dönt
Georgia ^{54, 55}	MPA vagy azzal egyenértékű hatású gyógyszer	Igen, pszichiáter vagy szexuális gyermekbántalmazásban jártas mentálhigiénés szakember	Kötelező a tájékoztatás a mellékhatásokról, melynek megismeréséről írásbeli nyilatkozat szükséges	Az elítéltnak kell bizonyítania, hogy a kezelés szükségessége már nem áll fenn
Iowa ⁵⁶	MPA vagy azzal egyenértékű hatású gyógyszer	Igen, orvos szakértő által elvégzett kockázatértékelés a kezelés hatékonyságának felmérése érdekében	Nem kötelező a tájékoztatás	Szükségességének megszűnése esetén, melyről a kezelést végrehajtó büntetés-végrehajtási intézet erre kijelölt szerve dönt
Louisiana ^{57, 58}	MPA vagy azzal egyenértékű hatású gyógyszer	Igen, a szexuális bűnelkövetők kezelésében képzett szakember által	Kötelező tájékoztatás a kezelés folyamatáról és a mellékhatásokról	Szükségességének megszűnése esetén
Montana ⁵⁹	MPA vagy azzal egyenértékű hatású, orvosilag biztonságos gyógyszer	Nem	Kötelező a mellékhatásokról való tájékoztatás	Szükségességének megszűnése esetén, melyről a kezelést végrehajtó büntetés-végrehajtási intézet erre kijelölt szerve dönt
Oregon ^{60, 61, 62}	Antiandrogén, MPA vagy ezekkel egyenértékű más hormonális gyógykezelés	Igen, pszichiáter szakorvos által	Kötelező a tájékoztatás a mellékhatásokról, melynek megismeréséről írásbeli nyilatkozat szükséges	A feltételes szabadságra bocsátás egy részének vagy egészének ideje alatt, a büntetés-végrehajtási intézet döntése alapján
Texas ^{63, 64}	Nincs, kizárólag fizikai kasztráció alkalmazható (önkéntes)	Igen, a szexuális bűnelkövetők kezelésében jártas orvosból, pszichiáter szakorvosból és pszichológusból álló tanácsnak a kezelés hatékonyságában történő állásfoglalása	Mivel az igénybevétel az elítélt részéről önkéntes, ezért tájékoztatás, írásbeli nyilatkozatban kell kérnie a kezelést a szexuális bűnelkövetők kezelésében jártas orvos, pszichiáter szakorvos és pszichológus előtt, akik nyilatkozatát értékelik	Nem releváns
Wisconsin ^{65, 66, 67}	Antiandrogén vagy azzal egyenértékű hatású gyógyszer.	Nem.	Nem kötelező a tájékoztatás.	Nem meghatározott

8. Összegzés

Az Amerikai Egyesült Államokban a kémiai kasztráció egyértelműen büntetesként kiszabható és nem kezelésként alkalmazott. Fontos látni, hogy az államok az alkalmazott gyógyszer tekintetében sem mutatnak egységet; MPA-t, más antiandrogént vagy ezekkel egyenértékű hatású, orvosilag biztonságos szert használnak. Azonban valamennyi hatóanyag célja közös; csökkenteni az emberi testben keringő tesztoszteronszintet, ezáltal a szexuális vágyat. Ugyan az Amerikai Egyesült Államokban számos tanulmányt végeztek a szexuális bűnelkövetők visszaesésére vonatkozóan, mégis, a kutatók szerint a szexuális bűnelkövetők kategóriájának összemosódása miatt a tesztoszteronszint és a szexuális bűncselekmények közötti egyértelmű ok-okozati összefüggés továbbra is bizonytalan.⁶⁸ Azonban a szexuális bűncselekményekre vonatkozó elméletek a meglepően kevés bizonyíték ellenére magyarázatainkba hormonális tényezőket is beépítettek és arra jutottak, hogy a kémiai kasztrálás kétségtelenül csökkenti a szexuális érdeklődést, a szexuális teljesítményt és ennek következtében a szexuális bűnismétlést is.⁶⁹

A kémiai kasztráció alkalmazásáról való gondolkodás során fontos szem előtt tartani, hogy a módszer számos egészségügyi

fontos szem előtt tartani, hogy a módszer számos egészségügyi

⁵¹ Cal. Penal Code § 645.

⁵² Fla. Stat. Ann. § 794.011.

⁵³ Fla. Stat. Ann. § 794.0235.

⁵⁴ Ga. Code Ann. § 16–6–4.

⁵⁵ Ga. Code Ann. § 42–9–44.2.

⁵⁶ Iowa Code § 903B. 1.

⁵⁷ La. Admin. Code tit. 22, § 1.337.

⁵⁸ La. Rev. Stat. Ann. § 15:538.

⁵⁹ Mont. Code Ann. § 45–5–512.

⁶⁰ Ore. Rev. Stat. § 144.625.

⁶¹ Ore. Rev. Stat. § 144.627.

⁶² Ore. Rev. Stat. § 144.629.

⁶³ Tex. Gov't. Code Ann. § 501.061.

⁶⁴ Tex. Gov't. Code Ann. § 508.226.

⁶⁵ Wis. Stat. Ann. § 301.03.

⁶⁶ Wis. Stat. § 304.06.

⁶⁷ Wis. Stat. § 980.12.

⁶⁸ KINGSTON D. A. – SETO M.C. – AHMED, A. G. – FEDROFF P. – FIRESTONE P. – BRADFORD J. M.: The role of central and peripheral hormones in sexual and violent recidivism in sex offenders. *J Am Acad Psychiatry Law*. 2012;40:476–485. 485.o., elérhető: <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/23233468/> (letöltés és megtekintés dátuma: 2023. január 11.).

⁶⁹ GIAMMANCO M. – TABACCHI G. – GIAMMANCO S. – DI MAJO D. – LA GUARDIA M.: Testosterone and aggressiveness. *Med Sci Monit*. 2005;11:RA136–RA145., elérhető: <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/15795710/> (letöltés és megtekintés dátuma: 2022. február 1.).

mellékhatást eredményezhet, illetve figyelmen kívül hagyja a rehabilitáció pszichoszociális összetevőjét. Ez azt jelenti, hogy a kémiai kasztráció alkalmazása arra a hamis következtetésre vezethet, hogy a szexuális bűnelkövető többé nem követ el bűncselekményt, ugyanakkor a visszaesés lehetőségének csökkenése számos tényezőtől determinált, így például az elkövető akaratától és motivációjától, de személyes és társadalmi erőforrásaitól is. Azonban kétségtelen az is, hogy további kutatások szükségesek annak felmérésére, hogy a kémiai kasztráció ténylegesen milyen mértékben képes hozzájárulni a szexuális bűncselekmények elkövetésének megelőzéséhez és a különös visszaesés megakadályozásához.

A kémiai kasztráció alkalmazhatóságának kérdésköre nem csak büntetőjogi és büntetőpolitikai, hanem más, gyakorlati kérdéseket is felvet. Ugyanis, a terápiás célok és azok hatékonysága mellett fontos kérdés, hogy az adott állam milyen típusú és mértékű erőforrásokat tud mozgósítani akár költségek terén, illetve az adott kezelést az állam vagy az elkövető

köteles finanszírozni. Emellett fontos kérdés az is, hogy a kémiai kasztráció végrehajtásához miként és milyen erőforrással kerül kialakításra infrastruktúra, illetve rendelkezik-e az állam szükséges személyi állománnyal. Kiemelt szempont az is, hogy az adott ország a kezelést egészségügyi, vagy szociális intézményben, esetleg a büntetés-végrehajtás által kívánja végrehajtani, ezen belül pedig el kell dönteni, hogy a terápiát igénybevevők köre számára milyen speciális részlegeket, milyen erőforrások felhasználásával lenne célszerű létrehozni. Ezt követően a kezelési stratégiák, a módszertan, de különösen a terápiás programok kidolgozásának szempontjából lehet fontos kérdés a programokba való bevonhatóság kérdése, hogy a kémiai kasztráció bíróság döntése alapján kötelező vagy annak igénybevétele önkéntes. A kezelés hatékonyságának szempontjából fontos, hogy a kezelés igénybevétele az igénybevevő belső akaratelhatározásán, ne pedig külső nyomásra, esetleg más büntetés elkerülése érdekében történjen.